

KOPI

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

DOM

Afsagt den 23. november 2007 af Østre Landsrets 6. afdeling
(landsdommerne Lyngesen, Karen-Anke Tørring og Marianne Ploug (kst.)).

6. afd. nr. B-1974-06:

Sammenslutningen af Frie Funktionærer
som mandatar for
Funktionærforeningen SAFT på Risø
(advokat Kåre Mønsted)
mod
Finansministeriet, Personalestyrelsen
(Kammeradvokaten v/advokat Niels Banke)
Biintervenient: Dansk Metal
(advokat Peter Nisbeth).

Denne sag, der er anlagt ved landsretten den 23. juni 2006, drejer sig om, hvorvidt Funktionærforeningen SAFT på Risø, som er en funktionærforening organiseret i Sammenslutningen af Frie Funktionærer, har krav på at kunne forhandle overenskomst med Finansministeriet.

Sagsøgeren, Sammenslutningen af Frie Funktionærer som mandatar for Funktionærforeningen SAFT på Risø, har nedlagt påstand om, principalt at sagsøgte, Finansministeriet, Personalestyrelsen, tilpligtes at anerkende, at sagsøgeren har krav på at forhandle organi-

sationsaftale for forskningsteknikere ansat på Forskningscenter Risø med henblik på indgåelse af organisationsaftale pr. 1. april 2008, subsidiært at sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgeren har krav på at forhandle organisationsaftale for medlemmer af Funktionærforeningen SAFT på Risø ansat som forskningsteknikere på Forskningscenter Risø med henblik på indgåelse af organisationsaftale pr. 1. april 2008.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Biintervenienten, Dansk Metal, har tilsluttet sig sagsøgtes påstand.

Sagsfremstilling

Funktionærforeningen SAFT på Risø (herefter benævnt SAFT) er en sammenslutning af forskningsteknikere ved Forskningscenter Risø (herefter benævnt Risø) og har været en selvstændig funktionærforening/sektion under Sammenslutningen af Frie Funktionærer (herefter benævnt Frie Funktionærer) siden 2005.

Frie Funktionærer er ikke medlem af en hovedorganisation eller af en anden forhandlingsberettiget organisation, herunder Statsansattes Kartel.

Dansk Metal er medlem af LO og Statsansattes Kartel, og er part i den organisationsaftale, der omfatter medlemmerne af SAFT. Aftalegrundlaget består af en hovedaftale og en fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og Statsansattes Kartel samt en dertil knyttet organisationsaftale.

I den mellem Finansministeriet og bl.a. Dansk Metal indgåede organisationsaftale af 8. januar 2003 for ingeniørassistenter ved forskningsinstitutioner mv., forskningsteknikere ved Risø samt konsulenter i Arbejdstilsynet fastlægges de nærmere forhold på overenskomstområdet pr. 1. april 2002. Aftalen er senere fornyet pr. 1. april 2005 og udløber den 31. marts 2008.

Finansministeriet har indgået en lignende organisationsaftale med Teknisk Landsforbund omfattende forskningsteknikere og ingeniørassistenter ved Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Hovedparten af forskningsassistenterne på Risø var oprindeligt organiseret i Dansk Metal, men på grund af utilfredshed med Dansk Metal besluttede en række af disse medarbejdere i 2005 at skifte forbund og meldte sig ind i Frie Funktionærer. Samtidig blev SAFT etableret i sin nuværende form. Forinden havde disse medarbejdere søgt om medlemskab i Teknisk Landsforbund, hvilket som følge af en grænseaftale mellem Dansk Metal og Teknisk Landsforbund ikke kunne lade sig gøre.

Der er mellem parterne enighed om, at det samlede antal forskningsteknikere og ingeniørassistenter i staten samt konsulenter i Arbejdstilsynet svarer til knap 300 årsværk. Heraf udgør antallet af forskningsteknikere ved Risø 55,1 årsværk, mens antallet af forskningsteknikere ved Dansk Dekommissionering, udgør 15,8 årsværk. Et antal medarbejdere i staten svarende til 37,4 årsværk er omfattet af organisationsaftalen mellem Finansministeriet og Teknisk Landsforbund. 34 af Risøs forskningsteknikere er medlem af SAFT.

Ved brev af 31. januar 2006 anmodede Frie Funktionærer på vegne af SAFT Personalestyrelsen om at indgå en organisationsaftale for forskningsteknikere ansat på Risø. I brevet er anført blandt andet:

”På vegne af Funktionærforeningen SAFT på Risø der er en sektion under Sammenlutningen af Frie Funktionærer (SFF), skal jeg herved fremsætte anmodning om indgåelse af en organisationsaftale for forskningsteknikere ansat på Forskningscenter Risø.

...

SFF organiserer ... i dag 36 forskningsteknikere af de i alt 56 ansatte forskningsteknikere på Forskningscenter Risø. De i SFF organiserede forskningsteknikere har valgt at etablere deres egen funktionærforening/sektion (Funktionærforeningen SAFT på Risø) under SFF.

Forskningsteknikerne på Risø er pt. omfattet af den mellem Finansministeriet og Dansk Metal med flere den 8. januar 2003 indgåede organisationsaftale for ingeniørassistenter ved forskningsinstitutioner mv., forskningsteknikere ved Risø samt konsulenter i Arbejdstilsynet, hvilken organisationsaftale sammen med StK-fællesoverenskomsten af 2. juli 2002 udgør det samlede overenskomstgrundlag.

Henset til, at SFF på nuværende tidspunkt organiserer det overvejende flertal af forskningsteknikere ansat på Forskningscenter Risø (64%), mens Dansk Metal kun organiserer en mindre del (27%) samt henset til, at det hverken forekommer naturligt, hensigtsmæssigt eller i øvrigt nødvendigt, at forskningsteknikere ved Risø er omfattet af samme organisationsaftale som ingeniørassistenter ved forskningsinstitutioner mv. og konsulenter i Arbejdstilsynet, anmodes der om indgåelse af en særskilt

organisationsaftale for forskningsteknikere ved Risø med SFF (Funktionærforeningen SAFT, på Risø) som aftalepart på lønmodtagerside.

...”

Ved brev af 10. februar 2006 afslog Personalestyrelsen, anmodningen. I brevet er anført blandt andet:

”... i tilslutning til telefoniske drøftelser skal Personalestyrelsen meddele, at man ikke finder grundlag for at indgå en særskilt organisationsaftale eller overenskomst med Sammenslutningen af Frie Funktionærer eller en sektion tilsluttet organisationen.

Personalestyrelsen skal herved henvise til, at man ved de afsluttende forhandlinger den 22. februar 2005 med Centralorganisationernes Fællesudvalg fra 1. april 2005 har fornyet overenskomster og aftaler for ansatte i staten for en periode for 3 år, og at organisationsaftalen med bl.a. Dansk Metal for ingeniørassistenter ved forskningsinstitutioner mv., forskningsteknikere ved Risø samt konsulenter i Arbejdstilsynet er en del af forhandlingsresultatet, hvorfor Personalestyrelsen er afskåret fra at indgå aftale eller overenskomst til anden side for den pågældende personalegruppe eller dele heraf.

For ikke i forvejen overenskomstdækkede områder stiller Personalestyrelsen krav om, at en organisation skal kunne dokumentere, at den organiserer den overvejende del af de ansatte inden for et veldefineret, relevant arbejdsområde i hele staten for at indgå overenskomst, men tilsvarende krav kan efter Personalestyrelsens opfattelse ikke stilles kontinuerligt, når der er indgået overenskomst eller denne er fornyet, og en manglende opfyldelse af repræsentationskravet vil i sig selv ikke give grundlag for frigørelse fra en overenskomst.

For så vidt angår antallet af ansatte forskningsteknikere ud over de ved Forskningscenter Risø beskæftigede kan det for god ordens skyld oplyses, at der i henhold til forhandlingsdatabasen for 4. kvartal 2005 er beskæftiget yderligere 15,8 årsværk ved Dansk Dekommissionering, der er en statsinstitution beskæftiget med nedbrydning af atomreaktorer på det tidligere Forsøgsanlæg Risø.

Ved opgørelsen af repræsentationskravet ville Personalestyrelsen imidlertid i den konkrete sag tage udgangspunkt i det samlede antal ansatte forskningsteknikere og ingeniørassistenter i staten, hvor der er beskæftiget mere end 300 årsværk på universiteter og forskningsinstitutioner.”

Finansministeriet har under sagen fremlagt et notat af 29. november 2006 benævnt ”Baggrunden for at Finansministeriet har indgået flere overenskomster for ingeniørassistenter/forskningsteknikere”. I notatet er det oplyst, at Finansministeriet i 1973 fra øvrige ministerier overtog forhandlingerne af et stort antal overenskomster, og det hedder herefter i notatet blandt andet:

” ...

Finansministeriet modtog ... et meget stort antal og meget forskelligt udformede overenskomster, der havde et begrænset dækningsområde omfattende en eller få institutioner, og en række af disse var parallelle overenskomster. Ved parallelle overenskomster forstås her overenskomster med flere, konkurrerende organisationer for det samme faglige dækningsområde.

I tilslutning hertil kan det oplyses, at Finansministeriet blandt andet modtog overenskomsten med Teknisk Landsforbund for forskningsteknikere samt overenskomsterne med Dansk Metal for henholdsvis ingeniørassistenter og forskningsteknikere ved Risø.

I tiden herefter har Finansministeriet til stadighed bestræbt sig på at gøre overenskomsterne mere ensartede og reducere antallet af disse ved sammenlægning af flere overenskomster inden for samme organisations område eller ved at sammenlægge overenskomster, der uddannelsesmæssigt eller arbejdsmæssigt var sammenlignelig, men som var indgået med flere forskellige organisationer. Disse bestræbelser har sammen med grænseaftaler mellem nogle organisationer reduceret omfanget af parallelle overenskomster, og i forbindelse hermed kan det oplyses, at Finansministeriet ved forhandlingerne med Teknisk Landsforbund og Dansk Metal om fornyelse af organisationsaftalerne flere gange har stillet forslag om sammenlægning af aftalerne for forskningsteknikere og ingeniørassistenter, men at der ikke har kunnet opnås enighed herom.

På det ufaglærte område, på IT-området, på teknikerområdet og enkelte andre områder resterer der fortsat nogle parallelle overenskomster, der erfaringsmæssigt giver anledning til et forøget antal konflikter mellem de involverede organisationer, og som komplicerer overenskomstforhandlingerne unødvendigt.

Det er derfor ikke i Finansministeriets interesse på ny at opsplitte sammenlagte overenskomstområder, hvor resultatet i yderste konsekvens kan blive oprettelse af en selvstændig overenskomst for hver enkelt personalegruppe i hver statsstyrelse.”

I Personale Administrativ Vejledning fra Personalestyrelsen er i kapitel 2, Ansættelsesformer og forhandlingsberettigede organisationer, under pkt. 2.2.2.4. og 2.2.2.5. anført følgende:

”2.2.2.4. Organisationer uden for handlingsfællesskaberne

...

På områder, hvor der ikke er overenskomst, kan der optages drøftelse med en organisation med henblik på at afklare dennes eventuelle forhandlingsret.

En organisation kan anerkendes af Finansministeriet som forhandlingsberettiget, når den har dokumenteret at repræsentere mindst halvdelen af de ansatte inden for den personalegruppe, der ønskes overenskomst for, og når området i øvrigt naturligt hen-

hører under den pågældende faglige organisation. Det kræves yderligere, at den pågældende personalegruppe klart kan afgrænses fra andre, og at arbejdsområdet er veldefineret.

...

2.2.2.5. Paralleloverenskomster

Finansministeriet anerkender som udgangspunkt ikke forhandlingsret for en organisation, som ønsker overenskomst på et område, der allerede er overenskomstdækket.

Spørgsmålet er behandlet i U 2002/796 H, hvor Højesteret fastslog, at Finansministeriets afvisning af at anerkende en organisations forhandlingsret, fordi området allerede var overenskomstdækket, ikke indebar en tilsidesættelse af almindelige forvaltningsretlige principper.

..."

Forklaringer

Der er under sagen afgivet partsforklaring af Erik W. Vogeley og vidneforklaring af Jens Olsson og Claus Jensen.

Erik W. Vogeley har forklaret blandt andet, at han er uddannet elektriker og elinstallatør. Han blev ansat på Risø i 1979 som laboratoriemekaniker. Stillingbetegnelsen ændredes omkring 1989 til forskningstekniker. Forskningsteknikernes opgaver er blandt andet at fremstille og opsætte forskningsudstyr, bistå forskerne i deres arbejde, foretage selvstændige forsøg og at undervise.

SAFT har eksisteret næsten siden Risø blev oprettet. Dengang var SAFT en sammenslutning af tillidsrepræsentanter fra de forskellige afdelinger på Risø. SAFT overgik til at blive en medlemsorganisation i forbindelse med, at de fleste af Risøs forskningsteknikere meldte sig ud af Dansk Metal og ind i Frie Funktionærer. Det er rigtigt, at SAFT i dag tæller 34 medlemmer blandt Risøs forskningsteknikere, mens 9 forskningsteknikere er organiseret i Dansk Metal. Han er ikke formelt tillidsmand og har intet afskedigelsesværn. Han kalder sig selv talsmand for SAFT.

Dansk Dekommissionering blev udskilt fra Risø for omkring fem år siden, og er i dag en selvstændig statsvirksomhed med egen direktion og eget budget. Dansk Dekommissionering beskæftiger sig med nedbrydning af atomreaktorer og ikke med forsøgsarbejde eller

forskning. I forbindelse med udskillelsen overgik nogle forskningsteknikere til kun at arbejde for Dansk Dekommissionering. Det drejer sig om 12-15 medarbejdere.

I 1979 blev han medlem af Dansk Metal. Gennem 10 år var han tillidsmand på Risø. Herudover bestred han en række tillidshverv, blandt andet for Dansk Metals lokalafdeling i Roskilde. Den 1. august 2005 meldte han sig ind i Frie Funktionærer. Baggrunden var, at han ikke følte, at Dansk Metal varetog hans interesser. Han oplevede, at forskningsteknikergruppens overenskomstkrav blev kasseret, og han var utilfreds med, at han som medarbejderrepræsentant pludselig blev udelukket fra deltagelse i forhandlingerne med Finansministeriet. Gruppen havde ellers altid været repræsenteret. I forbindelse med den planlagte fusion af lokalafdelingerne i Roskilde og Køge oplevede han, at Dansk Metal handlede hen over hovedet på medlemmerne. Fusionen blev dog aldrig gennemført. Når han udtrykte utilfredshed med forholdene over for Dansk Metal oplevede han den holdning, at han "bare kunne skride".

En gruppe forskningsteknikere på Risø forsøgte i første omgang at melde sig ind i Teknisk Landsforbund, der har en bedre overenskomst. De havde intet ønske om at forlade LO. Imidlertid valgte Dansk Metal og Teknisk Landsforbund at håndhæve en grænseaftale fra 1989, der hindrede medlemskab. Herefter meldte hovedparten sig ind i Frie Funktionærer. SAFT anmodede Personalestyrelsen om forhandlinger med henblik på at få indflydelse på løn- og arbejdsforhold. Det er ikke rimeligt, at Dansk Metal, der alene har 9 medlemmer, skal varetage majoritetens interesser. Han deltog i et møde herom hos Personalestyrelsen. Det har ikke været på tale at varsle konflikt.

Jens Olsson har forklaret blandt andet, at han er uddannet landbrugsmaskinsmed og maskintekniker. Han blev ansat på Risø i 1966 som laboratoriemekaniker. Stillingsbetegnelsen ændredes senere til forskningstekniker. Han meldte sig ind i Dansk Metal i 1962. Fra 1983-2004 var han medlem af bestyrelsen i Dansk Metals lokalafdeling i Roskilde, og har haft en række tillidshverv, blandt andet som tillidsrepræsentant og forhandlingsleder for forskningsteknikerne og som fællestillidsrepræsentant for alle medarbejdere på Risø organiseret under LO, ligesom han gennem otte år var medlem af Risøs bestyrelse. Afdelingsbestyrelsen i Roskilde havde 11 medlemmer, herunder først 3 siden 2 medarbejdere fra Risø.

Som forhandlingsleder var det hans opgave at kortlægge medarbejdergruppens krav og ønsker til brug for overenskomstforhandlingerne og bringe dem videre i systemet. Fra 1991 havde der været en særskilt organisationsaftale for forskningsteknikerne på Risø. Foranlediget af Personalestyrelsen og med opbakning fra Dansk Metal blev den fælles organisationsaftale omfattende forskningsteknikere ved Risø, ingeniørassistenter og Arbejdstilsynets konsulenter forhandlet på plads i 1997. Det var meningen, at løn- og ansættelsesvilkårene for disse grupper skulle sammenkøres, men det skete ikke. Forskningsteknikerne var indtil 2000 repræsenteret ved overenskomstforhandlingerne i Finansministeriet, men efter medarbejderskifte hos Dansk Metal blev det herfra besluttet, at gruppens repræsentant ikke skulle deltage.

I 2005 meldte han sig ud af Dansk Metal og ind i Frie Funktionærer. Denne beslutning havde to hovedårsager. Den ene var, at han i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2002 på et orienteringsmøde fik en irettesættelse for at have stemt imod en organisationsaftale. Han havde ikke deltaget i forhandlingerne og var ikke blevet orienteret om aftalens nærmere indhold. Derfor syntes han ikke, han kunne stemme for den. Den anden hovedårsag var, at han på et afdelingsbestyrelsesmøde i 2004 blev personligt "hængt ud" af formanden, der bebrejdede ham, at bestyrelsen for Roskildeafdelingen havde taget et forbehold vedrørende økonomien ved indgåelsen af fusionsaftalen med Køge. Han havde været nødsaget til at tage dette forbehold, da han havde et ansvar i forhold til medlemmernes fremtidige kontingent.

Han tog kontakt med Teknisk Landsforbund, der havde en lignende organisationsaftale for en medarbejdergruppe ved Niels Bohr Institutet. Claus Jensen truede ham herefter med ekskludering. På et møde i juni 2004 meddelte Dansk Metal, at man ville gøre alt for at modarbejde et fagforeningsskift.

Det er ikke rigtigt, at han i en tale på Dansk Metals kongres i 2003 roste overenskomstresultatet. Han roste derimod, at organisationsaftalerne var blevet forhandlet samlet. Samtidig beklagede han, at nogle af forhandlingerne ikke var blevet afsluttet.

Claus Jensen har forklaret blandt andet, at han er ansat i Dansk Metals forbundssekretariat som leder af forhandlingsafdelingen. Tidligere var han leder af organisationssekretariatet, der er ansvarlig for blandt andet afdelingsstrukturen.

Han kan ikke sige, at forskningsteknikerne på Risø er blevet mere skuffede end andre grupper inden for Dansk Metal. Der er altid grupper, som ikke får alle deres krav igennem. Nogle af forskningsteknikerne kan godt have følt, at de ikke fik deres ønsker opfyldt, men generelt har Dansk Metal fokus på forskningsområdet. Jens Olsson holdt et langt indlæg på generalforsamlingen i 2003, hvor han blandt andet roste overenskomstresultatet. Gruppens forslag var blevet behandlet godt, hvilket Jens Olsson også selv gav udtryk for, uanset forslagene var blevet henlagt til drøftelse på et senere tidspunkt.

Baggrunden for forskningsteknikernes udmeldelse af Dansk Metal var utilfredshed med organisationen og den måde, de blev hørt på. Det er hans indtryk, at det også havde at gøre med stridighederne i lokalafdelingen. Vidnet var ikke involveret i planerne om en fusion af afdelingerne i Roskilde og Køge, og han kender ikke detaljerne. Han ved, at nogle af bestyrelsesmedlemmerne i Roskilde følte, at de ikke var blevet hørt, og derfor følte sig "kuppet" af formanden.

På Roskilde afdelingens generalforsamling i 2004 skulle der vælges ny formand efter Ebbe Rafn, der gik på efterløn, og der var kampvalg mellem to kandidater. Jens Olsson stillede ikke op. Kort efter hørte vidnet om utilfredsheden med Dansk Metal fra forskningsteknikernes side, måske foranlediget af nogle hårde bemærkninger, der var faldet på generalforsamlingen. Han ved, at Jens Olsson følte sig hængt ud. Ebbe Rafn havde på sin side følt sig snigløbet. Vidnet deltog i et møde med tillidsrepræsentanterne på Risø den 30. maj 2004, hvor han blev bekendt med forskningsteknikernes planer om at melde sig ind i Teknisk Landsforbund. Han redegjorde for grænseaftalen mellem Dansk Metal og Teknisk Landsforbund. Han bad om et møde med medlemmerne. Tillidsrepræsentanten meldte tilbage, at medlemmerne ikke ønskede et sådant møde.

Procedure

Sagsøgeren har til støtte for sine påstande gjort gældende blandt andet, at Risøs forskningsteknikere udgør en særskilt og velafgrænset medarbejdergruppe i staten. Dette understøttes af den gældende organisationsaftale, der netop behandler forskningsteknikere ved Risø som en særskilt personalegruppe. SAFT har siden den 1. september 2005 organiseret den overvejende del af Risøs forskningsteknikere, mens Dansk Metal kun organiserer en mindre del. Repræsentationskravet skal vurderes med udgangspunkt i de ved Risø ansatte forskningsteknikere. Forskningsteknikerne ved Dansk Dekommissionering er ikke længere

ansat ved Risø, og beskæftiger sig i øvrigt ikke med forskning. Det er heller ikke velbegrundet at medregne ingeniørassistenter og andre forskningsteknikere ansat i staten.

Det er i strid med det almindelige forvaltningsretlige lighedsprincip og med EMRK artikel 11 at nægte at forhandle med sagsøger om indgåelse af en særskilt organisationsaftale. Det anerkendes, at artikel 11 ikke i sig selv giver sagsøgte en pligt til at indgå forhandlinger med en fagforening. Da sagsøgtes nægtelse er begrundet i, at der er indgået en aftale med en anden fagforening, er der imidlertid tale om et brud på lighedsprincippet og på EMRK artikel 11. Sagsøgte har på forhånd afskåret sig fra at forhandle organisationsaftale med sagsøgeren. Sagsøgtes afvisning af at forhandle medfører en eksklusivlignende tilstand uden reel foreningsfrihed og uden konkurrence, hvilket særligt gør sig gældende, når SAFT som følge af grænseaftalen mellem Dansk Metal og Teknisk Landsforbund er afskåret fra medlemskab hos Teknisk Landsforbund. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i sagen Sørensen og Rasmussen mod Danmark (sag nr. 52562/99 og 52620/99) fastslår netop, at eksklusivaftaler er i strid med artikel 11. Højesteret tager ikke stilling til dette anbringende i U.2000.321 H og U.2002.796 H, hvor artikel 11 heller ikke var påberåbt.

Sagsøgte har til støtte for sin påstand gjort gældende, at sagsøgte allerede har indgået overenskomst, som omfatter de ansatte i SAFT. Sagsøgte er på den baggrund berettiget til at afvise at indgå en paralleloverenskomst, idet man har en saglig og berettiget interesse i at undgå yderligere overenskomster på et allerede overenskomstdækket område, idet der herved sikres klarhed på aftaleområdet og i administrationen heraf. Det følger af højesteretspraksis, jf. U. 2000.321 H og U. 2002.796 H, at domstolene kun i meget begrænset omfang prøver, om en afvisning af indgåelse af overenskomst udgør en tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper.

Sagsøgeren organiserer en meget begrænset andel af de ansatte inden for overenskomstområdet. Ved opgørelsen af det samlede antal ansatte på overenskomstområdet skal medtages ansatte ved Dansk Dekommissionering, alle ingeniørassistenter i staten og konsulenter ved Arbejdstilsynet.

Sagsøgtes standpunkt er ikke i strid med det almindelige forvaltningsretlige lighedsprincip, idet standpunktet tværtimod er i overensstemmelse med sagsøgtes generelle holdning, som denne kommer til udtryk i Personale Administrativ Vejledning. Den mellem Dansk Metal

og Teknisk Landsforbund indgåede grænseaftale er uden betydning for denne sag, idet sagsøgte ikke er part i grænseaftalen.

Sagsøgtes nægtelse af at anerkende sagsøgers forhandlingsret er ikke en krænkelse af EMRK artikel 11, idet bestemmelsen ikke sikrer fagforeninger eller deres medlemmer nogen ret til at blive behandlet på en bestemt måde af staten. Således påhviler der ikke staten en pligt til at indgå en overenskomst med en bestemt fagforening eller en pligt til at anerkende en fagforening ved indgåelse af kollektive overenskomster. Når der findes flere fagforeninger, der repræsenterer de ansatte på et bestemt område, vil konventionen således ikke være til hinder for, at staten vælger alene at indgå en overenskomst med den største og mest repræsentative fagforening. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i sagen Sørensen og Rasmussen mod Danmark (sagsnr. 52562/99 og 52620/99) støtter ikke sagsøgerens synspunkt, idet sagen omhandler lovligheden af private arbejdsgiveres eksklusivaftaler.

Biintervenienten har til støtte for sagsøgtes påstand anført blandt andet, at Personale Administrativ Vejledning normerer, hvordan en organisation, der står uden for en hovedorganisation, opnår forhandlingsret. Der er ikke tale om, at Statsansattes Kartel har en eneret eller en eksklusivitet på området. Der er flere eksempler på, at Finansministeriet har forhandlet overenskomst med forbund, der står uden for en hovedorganisation. Højesteret har godkendt dette system, og har afvist anlæg af retssag som middel til at opnå en overenskomst. Sagsøger må derfor henvises til at benytte den almindelige konfliktret, som denne fastlægges af Arbejdsretten, til at opnå sit mål. EMRK artikel 11 giver ikke en fagforening en forhandlingsret, men beskytter alene arbejdstagerens ret til via sin fagforening at kæmpe for arbejdsvilkårene og blive hørt.

Landsrettens begrundelse og resultat

Den faggruppe, som SAFT repræsenterer, er omfattet af en overenskomst. Landsretten lægger til grund, at Finansministeriets beslutning om ikke at indgå en overenskomstaftale med SAFT er begrundet i et ønske om at reducere omfanget af parallelle overenskomster med henblik på at sikre klarheden og forenkle administrationen på overenskomstområdet.

Det fremgår af Højesterets afgørelser af 10. november 1999 (U.2000.321 H) og 24. januar 2002 (U.2002.796 H), at anvendelsen af almindelige forvaltningsretlige principper i en

situation som den foreliggende må ske i lyset af, at forhandlinger om kollektive overenskomster finder sted inden for det almindelige arbejdsretlige system, og at domstolene må udvise betydelig tilbageholdenhed ved prøvelsen af, om afvisning af forhandling om overenskomstindgåelse indebærer en tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper.

Finansministeriet findes ikke ved at afvise at optage forhandlinger med SAFT med den ovenfor anførte begrundelse at have tilsidesat almindelige forvaltningsretlige principper, herunder princippet om ligebehandling. Landsretten lægger herved vægt på, at Finansministeriet har søgt at varetage et sagligt formål, som er kommet til udtryk i Finansministeriets retningslinjer trykt i Personale Administrativ Vejledning, og på, at der ikke ses at foreligge særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse heraf.

Herefter, og idet Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11 ikke pålægger en medlemsstat en forpligtelse til at forhandle eller indgå en overenskomst med en fagforening, tages sagsøgtets frifindelsespåstand til følge.

Efter sagens udfald skal sagsøgeren betale sagsomkostninger til sagsøgte som nedenfor bestemt. Ved beløbets fastsættelse er der lagt vægt på den relativt begrænsede sagsforberedelse, på sagens betydning for parterne og på hovedforhandlingens varighed.

Biintervenientens indtræden i sagen til støtte for sagsøgte ses ikke at have været påkrævet for sagens førelse og har ikke været udslagsgivende for sagens udfald, hvorfor biintervenienten skal bære egne sagsomkostninger.

Th i k e n d e s f o r r e t :

Sagsøgte, Finansministeriet, Personalestyrelsen, frifindes.

I sagsomkostninger skal sagsøgeren, Sammenslutningen af Frie Funktionærer som mandatar for Funktionærforeningen SAFT på Risø, inden 14 dage betale 25.000 kr. til sagsøgte, Finansministeriet, Personalestyrelsen.

I øvrigt ophæves sagens omkostninger.

(Sign.)

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsrets kontor, den 23 NOV. 2007

P.j.v.

Dorte Godbæk